

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแสดงความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนด
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติเอฟ (F-test)
SS	แทน	ผลรวมความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง
df	แทน	องศาความเป็นอิสระ
sig	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอโดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 5 ศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้สรุปโดยเรียงลำดับความคิดเห็นตามความถี่จากมากไปหาน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียงในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา รายละเอียดดังตาราง 17

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	129	37.80
1.2 ครู	212	62.20
2. ขนาดของสถานศึกษา		
2.1 ขนาดเล็ก	154	45.20
2.2 ขนาดกลาง	114	33.40
2.3 ขนาดใหญ่	73	21.40
รวม	341	100.00

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 129 คน คิดเป็นร้อยละ 37.80 เป็นครู 212 คน คิดเป็นร้อยละ 62.20 อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก 154 คน คิดเป็นร้อยละ 45.20 อยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง 114 คน คิดเป็นร้อยละ 33.40 และอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน รายละเอียดดังตาราง

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	การดำเนินงาน (N=341)			อันดับที่
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.84	.496	มาก	3
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.69	.614	มาก	4
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	3.99	.511	มาก	1
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	3.93	.513	มาก	2
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.65	.637	มาก	5
เฉลี่ยรวม	3.820	.4593	มาก	

จากตาราง 18 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.820$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือข้อ 3 การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ($\bar{x}=3.99$) รองลงมาได้แก่ข้อ 4 การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x}=3.93$) และข้อ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=3.84$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 5 การส่งต่อนักเรียน ($\bar{x}=3.65$)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการรู้จักนักเรียน
เป็นรายบุคคล โดยภาพรวมและรายข้อ

รายการ	การดำเนินงาน (N=341)			อันดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	
1. การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย เช่น สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ สํารวจ เป็นต้น	4.09	.744	มาก	1
2. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน(SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล	3.49	.916	ปานกลาง	8
3. การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี(Case Study) ทุกครั้งที่ นักเรียนมีปัญหา	3.65	.825	มาก	7
4. การตรวจสอบข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน	3.91	.685	มาก	4
5. การจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้นและเป็น ปัจจุบันอยู่เสมอ	4.05	.644	มาก	2
6. การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมจากผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน	3.99	.703	มาก	3
7. การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล สรุปผลและ จัดเก็บอย่างเป็นระบบ	3.69	.746	มาก	6
8. การนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ส่งเสริม พัฒนา และช่วยเหลือนักเรียน	3.83	.710	มาก	5
เฉลี่ยรวม	3.84	.496	มาก	

จากตาราง 19 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น
รายบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.84$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก
ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือข้อ 1 การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังกัด สัมภาษณ์ สํารวจ เป็นต้น ($\bar{x}=4.09$) รองลงมาได้แก่ข้อ 5 การจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้นและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ($\bar{x}=4.05$) และข้อ 6 การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ($\bar{x}=3.99$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 2 สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=3.49$)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ

รายการ	การดำเนินงาน (N=341)			อันดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	
1. การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกเป็นระดับชั้น	3.72	.791	มาก	3
2. การกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน	3.69	.810	มาก	5
3. การใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อการคัดกรองนักเรียน	3.50	.766	ปานกลาง	7
4. การจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ	3.49	.774	ปานกลาง	8
5. การคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	3.81	.788	มาก	2
6. การรักษาความลับของผลสรุปการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่ม	4.05	.799	มาก	1
7. การจัดทำข้อมูลเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษ	3.70	.801	มาก	4
8. การประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน	3.55	.764	มาก	6
เฉลี่ยรวม	3.69	.614	มาก	

จากตาราง 20 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.69$ เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 3 และ 4 อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือข้อ 6 การรักษาความลับของผลสรุปการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่ม ($\bar{x}=4.05$) รองลงมาได้แก่ข้อ 5 การคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ($\bar{x}=3.81$) และข้อ 1 การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกเป็นระดับชั้น ($\bar{x}=3.72$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 4 การจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ($\bar{x}=3.49$)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ

รายการ	การดำเนินงาน (N=341)			อันดับที่
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	
1. การจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนที่ครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม	3.88	.688	มาก	5
2. การเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนตามศักยภาพ	3.99	.751	มาก	3
3. การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน(Classroom Meeting) ทุกภาคเรียน	3.87	.877	มาก	6
4. การสำรวจความสนใจของนักเรียนและจัดตั้งกลุ่มตามความสนใจ	4.32	.756	มาก	2
5. การจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม	3.76	.771	มาก	8
6. การจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมประจำสัปดาห์	3.82	.850	มาก	7

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการ	การดำเนินงาน (N=341)			อันดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	
7. การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี หรือยุวกาชาด เพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.36	.713	มาก	1
8. การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อการร่วมมือ ช่วยเหลือนักเรียน	3.89	.726	มาก	4
เฉลี่ยรวม	3.99	.511	มาก	

ตาราง 21 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.99$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือข้อ 7 การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี หรือยุวกาชาด เพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($\bar{x}=4.36$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 4 การสำรวจความสนใจของนักเรียนและจัดตั้งกลุ่มตามความสนใจ ($\bar{x}=3.42$) และข้อ 2 การเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนตามศักยภาพ ($\bar{x}=3.99$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 5 การจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม ($\bar{x}=3.76$)

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการป้องกัน
ช่วยเหลือและแก้ไข โดยภาพรวมและรายข้อ

รายการ	การดำเนินงาน (N=341)			อันดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	
1. การจัดครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนว โดยเฉพาะเพื่อการช่วยเหลือ	3.73	.870	มาก	8
2. การบริการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนที่ต้องการ ความช่วยเหลือ	3.89	.695	มาก	4
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนตามแนว ทางการปฏิรูปการเรียนรู้	4.06	.683	มาก	2
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเหมาะสม เพื่อ ช่วยให้นักเรียนมีทางเลือกที่หลากหลาย	3.94	.632	มาก	3
5. การเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อการประสานความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน	3.87	.649	มาก	5
6. การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มี ปัญหาการเรียน	3.83	.678	มาก	6
7. การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและ ผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน	4.33	.689	มาก	1
8. การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อหาแนวทาง ช่วยเหลือ	3.81	.658	มาก	7
เฉลี่ยรวม	3.93	.690	มาก	

จากตาราง 22 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการป้องกันช่วยเหลือและ
แก้ไข โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.93$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้อในระดับมาก
และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 7

การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน ($\bar{x}=4.33$) รองลงมาได้แก่ข้อ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.06$) และข้อ 4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้นักเรียนมีทางเลือกที่หลากหลาย ($\bar{x}=3.94$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 1 การจัดครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะเพื่อการช่วยเหลือ ($\bar{x}=3.73$)

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ

รายการ	การดำเนินงาน (N=341)			อันดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	
1. การให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณีของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา	3.99	.682	มาก	1
2. การวางระบบและประสานงานการดำเนินงานกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขและเครือข่ายอื่น	3.77	.747	มาก	2
3. การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูวิชาการให้ความช่วยเหลือต่อไป	3.66	.765	มาก	4
4. การพิจารณาร่วมกันระหว่างคณะครูเพื่อการส่งต่อภายนอก	3.58	.876	มาก	6
5. การติดต่อประสานงานดำเนินงานกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.67	.753	มาก	3
6. การส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือ	3.36	.931	ปานกลาง	8
7. การทำความเข้าใจและชี้แจงนักเรียนถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อ	3.57	.810	มาก	7
8. การติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้เกี่ยวข้อง	3.60	.867	มาก	5
เฉลี่ยรวม	3.65	.637	มาก	

จากตาราง 23 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.65$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 6 อยู่ในระดับปาน กลาง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือข้อ 1 การให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณีของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ($\bar{x}=3.99$) รองลงมาได้แก่ข้อ 2 การวางระบบและประสานงานการดำเนินงานกับหน่วยงานด้านสาธารณสุข และเครือข่ายอื่น ($\bar{x}=3.77$) และข้อ 5 การติดต่อประสานงานการดำเนินงานกับเครือข่ายทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x}=3.67$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 6 การส่งต่อนักเรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือ ($\bar{x}=3.36$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมและรายด้าน รายละเอียดดังตาราง 24-25

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและ
รายด้าน จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา (N=129)				ครู (N=212)			
	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	อันดับ ที่	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	อันดับ ที่
1. ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	3.85	.486	มาก	3	3.83	.502	มาก	3
2. ด้านการคัดกรอง นักเรียน	3.69	.607	มาก	4	3.69	.620	มาก	4
3. ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน	4.03	.490	มาก	1	3.96	.522	มาก	1

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา (N=129)				ครู (N=212)			
	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	อันดับ ที่	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	อันดับ ที่
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	3.99	.481	มาก	2	3.90	.530	มาก	2
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.68	.623	มาก	5	3.64	.645	มาก	5
เฉลี่ยรวม	3.85	.4314	มาก		3.80	.4758	มาก	

จากตาราง 24 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.85$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มี ค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือข้อ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x}=4.03$) รองลงมาได้แก่ข้อ 4 การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x}=3.99$) และข้อ 1 การรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=3.85$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 5 การส่งต่อนักเรียน ($\bar{x}=3.68$)

ครูมีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือข้อ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x}=3.96$) รองลงมาได้แก่ข้อ 4 การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x}=3.90$) และข้อ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=3.83$) ตามลำดับ ส่วนด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 5 การส่งต่อนักเรียน ($\bar{x}=3.64$)

ตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมและ
 รายด้าน จำแนกตามสถานภาพ

รายงาน	ผู้บริหาร สถานศึกษา (N=129)		ครู (N=212)		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.85	.486	3.83	.502	0.257	.672
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.69	.607	3.69	.620	0.038	.524
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.03	.490	3.96	.522	1.206	.573
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	3.99	.481	3.90	.530	1.611	.091
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.68	.623	3.64	.645	0.652	.649
รวม	3.85	.4314	3.80	.4758	0.859	.083

จากตาราง 25 พบว่า ข้าราชการครูที่มีสถานภาพต่างกันมีการดำเนินงานระบบการดูแล
 ช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
 รายละเอียดดังตาราง 26-27

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและราย
ด้าน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

รายการ	ขนาดเล็ก (N=154)			ขนาดกลาง (N=114)			ขนาดใหญ่ (N=73)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	3.85	.512	มาก	3.85	.489	มาก	3.79	.474	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.67	.620	มาก	3.74	.564	มาก	3.65	.679	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน	3.93	.574	มาก	4.05	.461	มาก	4.00	.430	มาก
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข	3.93	.543	มาก	3.97	.497	มาก	3.88	.473	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.65	.698	มาก	3.69	.628	มาก	3.61	.503	มาก
เฉลี่ยรวม	3.81	.504	มาก	3.86	.430	มาก	3.78	.403	มาก

จากตาราง 26 พบว่า ข้าราชการครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กมีการดำเนินงานระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.81$) เมื่อพิจารณา
แต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก
พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือข้อ 4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x}=3.93$) รองลงมาได้แก่
ข้อ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x}=3.93$) และข้อ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
($\bar{x}=3.85$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 5 การส่งต่อนักเรียน ($\bar{x}=3.65$)

ข้าราชการครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.86$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าอยู่ใน
ระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ

ข้อ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x}=4.05$) รองลงมาได้แก่ข้อ 4 การป้องกัน ช่วยเหลือและ
แก้ไข ($\bar{x}=3.97$) และข้อ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=3.85$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 5 การส่งต่อนักเรียน ($\bar{x}=3.69$)

ข้าราชการครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.78$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า
อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย
สูงที่สุดคือข้อ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x}=4.00$) รองลงมาได้แก่ข้อ 4 การป้องกัน
ช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x}=3.88$) และข้อ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=3.79$) ตามลำดับ
ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 5 การส่งต่อนักเรียน ($\bar{x}=3.61$)

ตาราง 27 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาด
ของสถานศึกษา

รายการ	แหล่งของความแปรปรวน	df	ss	Ms	F	sig
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	.263	.131	.533	.588
	ภายในกลุ่ม	338	83.297	.246		
	รวม	340	83.560			
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.414	.207	.547	
	ภายในกลุ่ม	338	127.864	.378		
	รวม	340	128.279			
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.862	.431	1.659	.192
	ภายในกลุ่ม	338	87.781	.260		
	รวม	340	88.642			

ตาราง 27 (ต่อ)

รายการ	แหล่งของความแปรปรวน	df	ss	Ms	F	sig
4. ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	2	.380	.190	.721	.487
	ภายในกลุ่ม	338	89.167	.264		
	รวม	340	89.547			
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.337	.168	.414	.661
	ภายในกลุ่ม	338	137.416	.407		
	รวม	340	137.752			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.296	.148	.701	.497
	ภายในกลุ่ม	338	71.427	.211		
	รวม	340	71.723			

จากตาราง 27 พบว่า ข้าราชการครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 ศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 รายละเอียดดังตาราง 28-29

ตาราง 28 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุัรรัมย์ เขต 2

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	จำนวน (N = 177)	ร้อยละ
1. โรงเรียนควรจัดให้ครูที่ปรึกษาได้ดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง	44	24.64
2. ควรมีการจัดอบรมครูอย่างต่อเนื่อง	32	17.92
3. ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น	25	14.00
4. ครูที่ปรึกษาควรออกไปเยี่ยมบ้านเพื่อจะได้รู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี	24	13.44
5. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนในระดับชั้นเดียวกันและต่างระดับได้ร่วมกิจกรรมกันเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับนักเรียนและโรงเรียน	18	10.08
6. ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น	15	8.40
7. ครูที่ปรึกษาควรทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนบ่อย ๆ	8	4.48
8. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดต่อระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	7	3.92
9. ครูและโรงเรียนควรเข้มงวดกับกฎระเบียบของโรงเรียน เพราะไม่เช่นนั้นก็จะทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของกฎและระเบียบต่างๆ	4	2.24

จากตาราง 28 พบว่า ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุัรรัมย์ เขต 2 ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะให้โรงเรียนควรจัดครูที่ปรึกษาได้ดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงเป็นอันดับ 1 รองลงไปคือ ควรมีการจัดอบรมครูด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น ครูที่ปรึกษาควรออกไปเยี่ยมบ้านเพื่อจะได้รู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี โรงเรียนควรจัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนในระดับชั้นเดียวกันและต่างระดับ

ได้ร่วมกิจกรรมกันเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับนักเรียนและโรงเรียนควรรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากขึ้นและมีการประชุมบ่อย ๆ ครูที่ปรึกษาควรทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนบ่อย ๆ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดต่อระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน พร้อมทั้งให้ครูและโรงเรียนควรเข้มงวด กับกฎระเบียบของโรงเรียนเพราะไม่เช่นนั้นก็จะทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของกฎและระเบียบต่าง ๆ ตามลำดับ

ตาราง 29 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	จำนวน (N = 96)	ร้อยละ
1. โรงเรียนจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง	38	39.52
2. นักเรียนมีจำนวนมากทำให้ครูที่ปรึกษาดูแลไม่ทั่วถึง	28	29.12
3. นักเรียนเข้าพบครูที่ปรึกษายาก เพราะครูมีงานมาก	15	15.60
4. ครูที่ปรึกษาไม่มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาที่แท้จริงทำให้แก้ไขปัญหานักเรียนไม่ตรงจุด	9	9.36
5. นักเรียนไม่ยอมรับพฤติกรรมของตนเอง	4	4.16
6. นักเรียนไม่ยอมรับครูที่ปรึกษา	2	2.08

จากตาราง 29 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2 ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุถึงปัญหาที่โรงเรียนจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่องเป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ นักเรียนมีจำนวนมากทำให้ครูที่ปรึกษาดูแลไม่ทั่วถึง นักเรียนเข้าพบครูที่ปรึกษายากเพราะครูมีงานมาก ครูที่ปรึกษาไม่มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาที่แท้จริงทำให้แก้ไขปัญหานักเรียนไม่ตรงจุด นักเรียนไม่ยอมรับพฤติกรรมของตนเอง และนักเรียนไม่ยอมรับครูที่ปรึกษาตามลำดับ